

Valtuustoaloite, levähdyspenkkien lisääminen kävely- ja pyöräilyreiteille sekä esteettömyyden huomioiminen suunnittelussa, Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä ja Pyhjärven perussuomalaiset valtuustoryhmä

Tekla 20.04.2026 § 29
131/10.03.01.06/2026

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä – Pyhjärven Perussuomalaiset valtuustoryhmä on jättänyt 8.9.2025 valtuustoaloitteen levähdyspenkkien lisäämisestä kävely- ja pyöräilyreiteille sekä esteettömyyden huomioimisesta suunnittelussa.

Pyhjärven kaupunginvaltuuston hyväksymässä kaupunkistrategiassa 2030 korostetaan ihmislähiestä, osallistavaa ja kestävää kehitystä. Strategiassa on todettu elinvoima ja hyvinvointi yhdeksi painopisteeksi.

Vuonna 2024 Pyhjärven kaupungissa yli 65-vuotiaiden osuus oli 37 % ja 14-vuotiaita tai nuorempia oli 14,1 %.

Pyhjärven kävely- ja pyöräilyväylien varrelle lisätään levähdyspenkkejä strategisesti valittuihin kohtiin. Tämä tukee strategian tavoitetta kehittää saavutettavaa, tasa-arvoista ja viihtyisää Pyhjärveä.

Hyvinvointia tukevat vaikutukset:

- Hyvinvointi ja terveys: Penkit tekevät liikunnasta saavutettavampaa kaikille. Mahdollisuus levähtää madaltaa kynnystä lähteä liikkeelle.
- Ikäystävällisyys: Väestön ikääntyessä penkit tukevat arjen liikkumista ja vähentävät yksinäisyyttä.
- Osallistuva elinympäristö: Penkit voivat toimia myös kohtaamispaikkoina, tukien yhteisöllisyyttä.
- Kestävän liikkumisen edistäminen: Kävelyn ja pyöräilyn houkuttelevuus kasvaa, kun reitit ovat käyttäjäystävällisiä.

Penkkien sijoittelussa voidaan hyödyntää käyttäjälähtöisiä periaatteita ja kuulla kuntalaisia esimerkiksi kyselyiden tai osallistuvan budjetoinnin kautta.

Esteettömyyden huomioiminen penkkien toteutuksessa. Näkörajoitteisten ja muiden erityisryhmien esteettömyystarpeet.

Aloitteessa ehdotetaan, että penkkien suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnetään esteettömyyssuosituksia yhteistyössä saavutettavuus-asiiantuntijoiden, kuten Näkövammaisten liiton tai Pohteen edustajien kanssa.

Aloitteessa esitetään ,että

1. Pyhjärven kaupunki selvittää mahdollisuudet lisätä levähdyspenkkejä kävely- ja pyöräilyreittien varsille vuosina 2025-2026 sekä kartoittaa nykyisten penkkien kunnon ja tarpeet huomioiden esteettömyys-näkökulmat. Myös QR-koodien tai muita kaupunkimarkkinoinnin elementtejä mietitään samassa yhteydessä.
2. Uusien penkkien suunnittelussa huomioidaan esteettömyys ja saavutettavuus, erityisesti näkörajoitteisten käyttäjien näkökulmasta.

Esittelijä

Tekninen johtaja Laukkanen Sami

Kaupungilla on omaa tieverkkoa 40 km. Merkittäviltä osin jalankulku- ja pyöräilyreittejä on valtion omistamilla ja ylläpitämällä väylillä.

Kaupungin omalla katu- ja tieverkolla penkkejä voidaan asentaa ja hallita kuten parhaaksi nähdään, mutta valtion katu- ja tieverkolla ei voida niin toimia.

Olemme selvittäneet mitä vaatimuksia Elinvoimakeskuksella on, mikäli kunta haluaa Elinvoimakeskuksen verkolle asentaa penkkejä.

Kunnan pitäisi hakea lupa maantienhoidon päälliköltä. Luvassa asetetaan ehtoja esim:

- Kunta hankkii ja pystyttää penkit ja roska-astiat kustannuksellaan ja vastaa kaikista rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyvistä kustannuksista.
- Penkeille on rakennettava tasainen ja painumaton alusta tien rakennekerrokset huomioiden.
- Penkit ja roskakorit tulee asentaa tukevasti maahan vähintään 1 metrin etäisyydelle päällysteen reunasta ja ne tulee mitoittaa kestämään auratun lumen paine.
- Kunta vastaa penkkien ja roskakorien kunnossapidosta ja lähialueen siistinä pitämisestä ja roskien poistosta.
- Jos penkit ovat ympärivuotisessa käytössä, tulee kaupungin huolehtia kustannuksellaan niiden edustan ja ympäristän lumen poistosta ja liukkauden torjunnasta.
- Elinvoimakeskus ei vastaa mistään liikenteen tai kunnossapidon penkki/roskakori -yhdistelmälle aiheuttamista mahdollisista haitoista, joita ovat esim. pöly ja tärinä tai lumen aurauksen aiheuttamat haitat.
- Kunta vastaa kustannuksellaan penkkien ja roskakorien sekä niihin kuuluvien rakenteiden suojaamisesta, siirtämisestä tai poistamisesta ilmoituksen saatuaan, jos laitteista tai rakennelmista aiheutuu vaaraa liikenteelle tai haittaa tienpidolle tai mikäli elinvoimakeskus katsoo, että tien siirtäminen, parantaminen tai muu tienpito edellyttää tiealueelle sijoitetun rakenteen, rakennelman tai laitteen suojaamista, siirtämistä tai poistamista. Siirto tai poisto on tehtävä elinvoimakeskuksen antaman ilmoituksen jälkeen mahdollisimman nopeasti siten, ettei tienpidollisille toimenpiteille aiheuteta viivytyksiä.

Kaupungilla on tällä hetkellä 40 kpl penkkejä käytettävissä, jotka ovat eri vuosilta ja eri valmistajilta hankittuja.

Kantamme mukaan ei ole mahdollista kunnan lähteä valtion väylille olosuhteita parantamaan, koska kaikki vastuut ja kustannukset tulevat kunnan vastattaviksi.

Otamme vastaan esityksiä penkkitarpeista kunnan omilla kaduilla, kuten olemme ennenkin toimineet. Hankimme uusia penkkejä ja kunnostamme vanhoja tarpeen mukaan. Nykyinen betonirunkoinen penkkimalli on valmistettu paikallisten yrittäjien kanssa yhteistyössä.

Uusien penkkien hankinnassa otamme huomioon esteettömyysvaatimukset.

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että pysymme kaupungin oman liikenneverkon alueella ja

toimimme hyväksi havaitun mallin mukaan levähdyspenkkien suhteen sekä otamme huomioon esteettömyysasiat uusien penkkien hankinnassa.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi poistui kokouksesta klo 16:47 asian käsittelyn jälkeen.